

[Miljøministeren]

Sammenligninger med beskidte byer i udlandet holder ikke helt.

I morgenaviserne fredag den 4. kunne man læse overskrifter som »Tyk bilos i hovedstaden« og »København lige så usund som Tokyo«.

For folk, der har rejst i udlandet, og ikke mindst miljøforskere lød det noget overraskende. En nøjere undersøgelse af sagen har da også vist, at der i højere grad er tale om en sandhed med modifikation.

Den umiddelbare årsag til overskrifterne var en pressemeddelelse udsendt af Københavns miljøborgmester Charlotte Ammundsen og baseret på en miljørapport fra OECD, der er udkommet 1991. I OECD-rapporten opregnes forureningen i en række lande og byer for perioden 1975-1990, og det er ganske rigtigt, at tilsyneladende er kvælstofdioxidniveauet i København sammenligneligt med niveauet i en række stærkt forurenede udenlandske storbyer.

Det kan man bare ikke bruge i denne sammenhæng. Det, der er vist, er nemlig en række middelværdier over hele kalenderår og mange forskellige – ikke nærmere beskrevne – målestationer. Derfor kan man på basis af disse tal hverken sige noget om sundhedsbelastningen, der i høj grad afhænger af spidsbelastninger, eller foretage nogen meningsfuld sammenligning mellem de forskellige byer. Ser vi f.eks. på København, er der kun tre målestationer placeret henholdsvis i Bredgade, på H. C. Andersens Boulevard og på Jagtvejen, alle steder med et relativt højt forureningsniveau. I Tokyo derimod er der 20 målestationer, hvoraf nogle sandsynligvis er placeret i parker, forstæder o.lign. med et relativt lavt niveau. Derved bliver middelværdien for Tokyo lavere.

Så kan man spørge sig selv om, hvorfor en seriøs international organisation som OECD fremlægger sådanne tal, og svaret er ganske enkelt, at det gør OECD faktisk heller ikke. I den citerede OECD-rapport har man for de forskellige byer oplyst gennemsnitlige forureningsniveauer for 1980 (der som nævnt, af flere grunde, ikke kan sammenlignes), og derefter har man angivet niveauet de følgende år i procent af 1980-niveauet. Herved kan man belyse og sammenligne udviklingen i forureningsniveauer i de enkelte byer, fordi alle forskelle i måleprogrammer går ud af regningerne.

Det, Charlotte Ammundsen tilsyneladende har gjort, er at regne tilbage til nogle absolutte

tal, som ikke er angivet, netop fordi de ikke kan sammenlignes direkte.

Hertil kommer så, at hvis man tager OECD-tallene for pålydende og ser på udviklingen i København, fremgår det, at kvælstofdioxidforureningen er faldet med ca. en tredjedel i løbet af det sidste tiår. Og det er jo ikke skræmmende.

Heller ikke Københavns forurening med svovldioxid giver anledning til bekymring. Ifølge OECD's opgivelser er den endda faldet en smule mere. Årsagen hertil er overgang til fyring med svovlfattige brændsler (naturgas) og fjernvarme. Partikelforureningen (stadig ifølge OECD) er derimod steget, det kan der være flere årsager til, først og fremmest mere anvendelse af kul og større trafik med dieslbiler i byområdet.

Trafik er indiskutabelt den væsentligste miljøbelastning i moderne storbyer, ikke alene med luftforurening, men også med støj, rystelser, barriere-effekter og ulykker. Luftforureningen er imidlertid nok det mest komplicerede. Først og fremmest fordi der ofte er en kompliceret sammenhæng mellem det, der udsendes fra forureningskilderne og de forureningsniveauer, man finder, når stofferne er opblandet og har reageret med hinanden i atmosfæren – men også fordi det mest farlige næppe er de stoffer, som her og nu svider i øjnene og river lidt i næsen, men snarere nogle helt andre, som vi ikke mærker, før de måske giver os kræft om 20 år.

Selvfølgelig skal man – som Charlotte Ammundsen og mange andre hævder – lade tvivlen komme miljøet til gode. Miljøbeskyttelse er bare ikke gratis, hverken i direkte udgifter eller i form af begrænsning af udfoldelsesmuligheder (f.eks. forbud mod biler i byer). Derfor skal vore ressourcer anvendes rationelt. Forstå mig ret. Danmarks Miljøundersøgelser mener ikke, at København er uden forureningsproblemer – og slet ikke, at man ikke kan gøre noget ved dem. En stor del af vores forskning på luftforureningsområdet vedrører netop disse problemer. Det kan være velbegrunderet, at københavnernes vælger en højere målsætning for deres miljø, end hvad man har gjort i andre storbyer, ud fra en vurdering af, hvad der er teknisk muligt, sundhedsmæssigt begrundet og økonomisk gennemførligt. Men en sådan politik bør i givet fald bygges på reelle oplysninger.«